

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	3 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasásbospetitőr egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 80 kr
Nyilttér 4 hasásbospetitőrért 20 kr.

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Placz SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETMEYNEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide tartoznak

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, január 22.

15. szám

Gazdasági bajaink.

III.

(T.) Ugyan ezt mondhatjuk a német vámemelésről. Nem is tudom már, hogy melyik ellenzéki lap írta a vámemelésről: „Es a német gazda mentve van!” Persze, a magyar ellenzéki lap az ő saját pártszempontjából indult ki s ezen a szemüvegen nézi a vámemelést. Nem így a német ellenzék, mely a vámemelés ellen küzdött, mert abból a német lakosság többségének kárát látta. S hogy vajon a gazda közönség ezáltal mentve lesz-e, még az is kérdés.

Minden vámemelés kétélű fegyver. Ez a német gabna vám védelmezni fogja a német gazdát, de sújtani fogja a német lakosság többi részét. De még az a védelem is, melyet a gazdáknak nyújt, még az is nagyon feltételes védelem. A gabnanemlék árava minden élelmi szer ára emelkedni fog, a mi drágaságot idéz elő. Ez a drágaság emelni fogja a nap-számot, a gyártmányok árát, az iparcikkek kiállításának költségeit, mert hogy a lakosság nem termelő része a drágasággal megküzdhessen és megelhessen, saját produktumainak árát ő is emelni kénytelen. Es mit fog ezzel nyerni Németország? Azt, hogy drágábban kiállított iparcikkekkel egyszerre csak elvesztik a versenyképességet más országok iparcikkeivel, s a vámemelők azt fogják látni, hogy a mit a vámon nyertek, a réven elvesztették.

De a mint mondtuk, még a gazdaközönség nyeresége is igen feltételes. Igaz, hogy drágán fog adni, de venni is drágán fog ám, és a mily mérvben jóvelmelei szaporodnak, kiadásai is oly mérvben fognak szaporodni. Ha egy töközepéből ezer akó vizet kimerítettünk, ott azért lyuk vagy üres hely nem marad, kiegészíti a tónak többi része. Eppen ez áll egy állam társadalmára nézve is, értvén a mai viszonyokat, a midőn az iparostól nem lehet követelni, hogy a

drágán áruló gazdának az ő iparcikkeit o csón adja, hanem igenis, a mi irt hogy a gabna vám az élelmiszerek megdrágítása által a közönség többi részének zsebében okoz, azt az irt, a gazda zsebébe folyó többlet fogja kipótolni.

Bár mily böcs legyen is tehát Bismarck herceg a politikában, de a vámkérdésben a német ellenzéknek van igaza. Elmúltak azok az idők, midőn a társadalom egyik osztályát, a társadalom másik osztályának rovására dédelgetni lehetett. Ma általános szabadság van, s a mely osztály magát a társadalom másik osztálya által megtámadatni látja, azonképen védekezik az is. De meg a külföldi konkurrenzia is oly lábón áll, hogy azzal is számolni kell. Es ha Bismarck a német iparcikkek kiállítását megdrágítja, hát a vámemeléssel sokkal többet árt Németországnak, mint a mennyit a német gazdák használnak. Szóval a mai kor forgalmi hatalma nem tűr meg semmiféle elébe állított különleges gátat, s a ki mégis próbálkozni akar vele, az drágán fogja megfizetni.

Na de hát eddig még csak Németország érdekeiről beszéltünk, de lássuk, mennyiben érinti a német vám a mi érdekeinket? Mert hát érinteni érinti, de hogy oly mérvben érintené, a mily mérvben az ellenzéki lapok a nagy közönséggel elhitetni akarják, az nem áll. Ha a német közönség a vámemelés következtében kevesebbednek, akkor igenis állna, de mert a német gazdák kedveért a német közönségről ezt az áldozatkészséget feltételezni nem lehet, ergo a bevételnek is meg kell lenni.

Az újabb viszonyok alapján épült újabb pénzügyi tapasztalatok azt kezdik bizonyítani, hogy a „védvám“ elnevezés mai napság már csak cím, de az életben nem gyakorolja már azt a hatást, sőt egészen más hatást gyakorol. A vámközvetítés adók, melyeket az államnak a fogyasztó közönség fizet meg. Tölti az állampénztárt, de üresíti a fogyasztó

közönség zsebét. Es ha Németország aonyi gabonát termelne is, hogy képes lenne a lakosságot ellátni, a konkurrenzia kizárása folytán mégis oly helyzetbe jutna, mint azt lefestettük, miután pedig a beltermelés a fogyasztást kielégíteni nem képes, a bevételnek mégis csak meg kell történni s mert a német gazda a vámemelés nyújtotta előnyt a gabona árakkal mind nesetre kifogják zsákmányolni, hát a dolog állása az lesz, hogy a gabna árak Németországban a vámtarifa fokmérője szeint fognak emelkedni. Es ez nem annyira a külföldi termelőket, mint a belföldi fogyasztókat fogja sújtani.

A belfogyasztásra nézve a magyarországi önálló vámterület hatása is ez lenne, azzal a különbséggel, hogy itt a közönség többi részének rovására az ipar lenne védelmezve, ami talán még veszedelmesebb, mert a gazda közönséget megölné. Mi vámot vetnénk a külföldi iparra általában, s a külföld azzal bosszulhatná meg, hogy a magyar gabonára még egyszer annyit vámot vetne, mint az amerikai, mikor aztán itt lennénk Magyarországon az elárusíthatlan gabonával és drága iparral, mire aztán bátran elmondhatná a német: „Das ist eine schöne Gegend!“

Az az államjöveldelmi szaporulat, mely az önálló vámterület, illetőleg a védvám által a magyar állampénztárt érné, 60 millióra van becsülve. Ennyi jönne be a on iparcikkek utáni vámból, mely iparcikkek Magyarországra hoznak, s amely 60 millió vámemelést a magyar fogyasztó közönségnek kellene megfizetni. Tehát 60 millió közzvetett fogyasztási adót. Es ezt az adót meg kellene fizetnünk még akkor is, ha a magyar ipar már oly lábón állna, hogy t. i. az ország szükségletét kielégíteni képes lenne, mert a magyar iparos a kizárt külföldi konkurrenzia hiányát éppen úgy a maga hasznára fordíthatná, mint a német gazdák a kizárt konkurrenzitát fogják, azzal

a különbséggel: hogy Németországban a gabona vám az ipart fogja ölni, Magyarországon pedig az ipar vám a gazdát fogná ölni.

Németország iparermelő ország lévén, éppen oly tapintatlanság Bismarcktól az ipar rovására a gazdát támogatni, mint lenne Magyarországon, a gazda rovására az ipart támogatni! Es reánk úzve ez a német védvámosság csak szerencse, mert a más kárán tanulhatunk, bizonyosak lévén, hogy a német védvám mint káros és czélszerűtlen, mihamarabb meg fog szűnni. Próbálták ezt más államok is, de ahány próbálta, ugyanannyi megszüntette.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 21.

A képviselőház mai ülése igen érdekes volt. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi tárca budgetjének tárgyalása befejeztetvén, a cultusminiszteri budget tárgyalására került a sor. E tárgyalást Ország-h Sándor előadó nyitotta meg nagy figyelemmel hallgatott, gondos és tartalmas bevezető beszéddel. Utána Lesskó István beszélt, a mérsékelt ellenzékéről, a valláserkölcsei nevelés hiányát emlegetvén népiskoláinkban. Irinyi Dániel hosszabb felszólalásban először az utolsó közoktatási jelentés adataival foglalkozott, követelve népiskolák felállítását azon helyeken, hol még nincsennek; azután áttért Schlauch Lőrincz szathmári püspöknek a Szent László-társaságban tartott beszédére s elkárhoztatta ennek petitaumát. Végül javaslatot nyújtott be a vallásszabadságnak kimondása iránt. Trefort Agost vallás és közoktatásügyi miniszter nagy figyelem és érdeklődés közt beszélt. Előadta, hogy a tanintézetek legnagyobb része felekezeti intézet lévén, ha van hiba a valláserkölcsei nevelésben, ennek oka nagyrészen nem a miniszterium, hanem az e részben illetékes tényszók. Kijelentette, hogy Schlauch püspök beszédének vitatását alig tartja idevalónak; de mert kérdés intézettel hozzá, kimondja, hogy az állm békét akar ugyan az egyházzal, de azért semminemű jogáról lemondani nem hajlandó, nem is fog, s a legfelsőbb kegyuri jog gyakorlása módjának semminemű, az alkotmányosság követelményeivel

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Arany lakoadalom.

Conti H. után.
(Olaszból.)

I.
Gyönyörű tavaszi vasárnap. Nyaralójuk terraszán, egyszerű zsölyékben, két ősz alak ül egymással szemközt.

Szundikálnak. A férfi bóbiskálással, mintha a napsugarakat beszüröcsölné: a nő oldalt hajlott nyakkal s félig nyílt ajkain álmodozó mosolylyal.

Miről is álmodozhatik?
— Talán legutóbb született unokájáról?
— Az ölében alig megkezdett kis kék harisnya fekszik s egy kherubnak kellett letölőlnie jóságos arczáról a redőket.

Kettőjük közé, a földreestett hirlap mellé telepedett Medor. Ő is ősz. Tizenöt éves a szegény pára s már csaknem egészen megvakult.

E tavaszi napon mind a hárman déli álmutat aluszszák, a melyhez már évek óta hozzá vannak szokva, Tavaszal s őszszel a napon, nyáron a lombos fák hős árnyában, télen a kandallónak vigan pattogó tüze mellett.

Egyszerre kling, kling, kling, hangzik a távolból. Medor nyugtalan ugrásokat tesz s ugatni kezd; a faszorban zörög a porond, kocsik állanak meg... Az öreg felemeli a fejét, a tisztas matróna felnyitja álomittas szemeit. Gyermekük jönnek a vasáraapi ebédre.

Gyermekük; mily édes szó. A fiuk ötven éves s már nagypapa! De mit tesz az! Ha öreg az ember, nem lát nagyon élesen, az ősz hajakat még mindig szökékek hiszi.

— Jó napot, mama!

— Jó napot, fiam...!
Nemde, így beszélsz te is, kedves olvasónó, ha megcsókold csecsemődet? S így fogsz beszélni negyven év után is. Az anyai szív örökké fiatal, soha sem fonynyadó virág, mert soha nem szenved hiányt harmatban s napsugarakban, könyvekben s mosolyban.

De pszt! Közledek a bábé... s minden elnémul.

Bábé négy éves, az utolsó-előtti déd-unoka Szép mint Amor, egészen új ruhába öltöztették, takarosán fel van cziczomázva... Nagy bokrétaival lép elé kisé megzavarva az általános hallgatás által.

Bátorság... „kedves nagypapa“ — sugja a mamája.

S bábé utána mondja, megakad... ismétli... újra megakad... utána gondolkodik... s most belejutott a kerékvágásba... S mily kedvesen gagyog! Szerencsére egészen közel áll a nagymama füleihez, kiveheti. „Evforduló... ötven év... házasság“. Elég ennyi, a többi megértette.

Ah, ezért nem hiányzik hát ma senki. Itt vannak mind, nagyok és kicsinyek; eljöttek arany-lakodalmaikat megülni. S a jó öreg asszony mogindulva emeli zsebkendőjét a szeméihez...

Bábé megakad; nem érti, nem érti, mit jelent a dolog. Csókokra volt elkészülve s egy barázdán át homlokára hull a szépanyának könyvesjeje!

A biztató jelek és sugások daczára nem tudja tovább folytatni.

Légy nyugodt, kedves gyermek, mi szükség is van a jó kívánatod befejezésére! Megértették gagyogásodat, mindenkinek arczán mosoly ül. Jöjj közelebb, hogy még egyszer megcsókoljanak; széppapád le akarja száritani homlokodról a verejtéket.

II.

Leszállt az éj, szép csillagos éj, oly szelid és esendes, mintha nem is tűnt volna el a nap, hanem felolvadtott volna az égbolt pirjában, szikrákat szórva szét s a légkör lehűtésére visszahagyva egy darabot korongjából, a holdat.

A gyöpon végére jár az ebéd. — Mély esend támadt, olyan, mint előbb, a bábé szónoklata előtt. Most a szép apán van a beszéd sora.

Feláll... gyenge szava remeg a belső meghatottságtól s mint a gyermek, megakad ő is s ismétli mondását... Régi dalt énekel, a régi jó időknek, ötven év előtt lakodalma napjának dalát. A szívből jönnek szavai, csillog a szeme, sugárzik az arca... ismét a harmincz éves vőlegény... büszkén fölemelt fejjel, mosolygó ajkakkal, örömittas szemekkel őríti ki poharát az utolsó cseppig...

Hurrah, hurrah! Kocczintanak a pezsgős-poharakkal; elmés toasztokban fejezik ki jókívánataikat, öreg és ifju kezét szorít egymással, üde és megtört hangok olvadnak össze a szív zenéjében.

Későre jár az idő, hűvösebb a levegő Az öregek szép- és nagyszülők behuzódtak a házba, hogy az ablakból nézzék a tüzijátékot. Felöltöket hoznak a gyermeknek s a fiatalisg vidám csapata a holdsugaras gyepről nézi az éji ünnepélyt.

III.

11 óra, a tüzijáték véget ért. Az egész társaság együtt van az első emeleti nagyteremben, s a szolgálk is az ajtóhoz gyűltek s tiszteletteljesen néznek az ősz párra, mely a táncot megnyitni készül.

Egy-kettő-három. Megszólal a hegedű... Largo! Largo! Másfél évszázad keringőre gyujt... Andante! A nagypapára

került a sor... Crescende! Amoroso! A fiataiság járja... Presto, prestissimo... Utána csinálják a gyermekek.

Mily vidámság! Mily csapongó jókedv! De nagyon késő, az ünnepő öregek bi vannak merülve. Nagy zsölyékben ülnek s alig képesek védekezni az álom ellen. A megszakás az ő koruknak élete, s megszórták a tyukokkal fekiadni le. Vasárnaponként kilenczig is whistalást mellett maradnak, de most már éjféli is elmut.

— Bábé, mondj jó éjt! sugja gyermekének az idős meny. S kezdetét veszi a csók kok defil4-je.

De még nem ért véget az ünnep. Hátra van még egy meglepetés... Ez est folytán ujonnan rendeztán ujonan rendezték be a ház-lószobát Párisbóli új butorokat hozattak s eltávolították a kopott régiiket. A komor, ódon szoba az ötven év előtti nász-szobává alakult át.

Gyermekük által kísérvé, küszöbéhez ért az ősz pár. Felnyitják az ajtót belépnek... redős arczukat feldiríti a kellemes meglepetések gyöngéd hatása, egy tekintetet vltanak s meghatva borulnak egymás karjaiba.

IV.

Vége a kimerültségnek! A teremben imént szundikált az aranylakadalmas pár s most élénk csevegésbe merült. Ez a szoba, ezek a butorok egész arját az emlékeknek keltik fel S minden emlék mosolyt vet arcz-redőikre vagy édes könyt esal a szemekbe. Megbeszélnek multjoknak boldogságát, az ősz férfi nejeről, a matrona gyerekeiről beszél, az elragadtatott fiatal atya gyöngéd szavaival emlegeti a bábét.

— Emlékszel-e még erre és amarra? Ez az, ez és amaz a gyermekük életének nagy eseményei, — az első fogzása a mostani nagy papának, — a himlői Nimini-

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Beóthy
kir. aljárásbíró.

rsaság

iségében

re a felment-

kötelesek a
nem jrt szelvé-
vagy a magyar

ellenkező változtatását sem tartja lehetségesnek, s azt hiszi, hogy e részben az állam és a korona jogainak ezen felbontása nemcsak ezen kormány, hanem bármely utána következő kormány alatt is változatlan marad. E nyilatkozat élénk tetszésre talált a házban. Szólt még Fack Károly, ki ezuttal beszélt először, s figyelmesen hallgatott fejtegetésben adta elő nézeteit középiskolánk némely hiányáról.

A budgetárgyalás itt megszakítottván, sor került az interpellációkra, adandó válaszokra. Először Trefort Ágoston közölt min. választ a Komlosy Ferenc által a nagytapolcsányi állam iskola felállítására tárgyában hozza intézet interpellációra. Trefort kifejtette, hogy ő a tanfelügyelővel való tervszerű megegyezés alapján tartja szükségesnek bizonyos pontokon állami iskolák felállítását s ezek közé tartozik Nagy Taposány is, ahol két létező felekezeti iskola elégtelen; de azért szó sincs ott a felekezeti iskolák megszüntetéséről amint egyáltalán az, amit a miniszter decatholisáló irányáról mondanak nem egyéb, mint értelmetlen phrasiss. A ház a választ tudomásul vette.

Ezután Báro Orczy Béla, ő felsége szeme körüli min. válasza következt Ugron Gábor interpellációjára a magyar udvari főméltóságok ugynevezett mellőzése tárgyában a budavári udvari ünnepélyeken. A miniszter kiemelte, hogy mióta az alkotmány 1867-ben helyreállított, s ő felségeik mind huzamosabban tartózkodnak Magyarországon a legfelsőbb udvarban a magyarságnak is oly szerep jut, minőt az háromszáz év óta nem élvezett.

Zajos helyeslés kísérte a miniszter szavait, melyek után áttért annak kifejtésére, hogy a legfelsőbb udvartartás, mint ő felsége udvartartása, sem nem osztrák, sem nem magyar s hogy a császári királyi főudvarmester nem mint osztrák főméltóság, hanem mint ő felsége háztartásának vezetője bízott meg a teendővel a budai várakban tartott ünnepek alkalmával. Más funkciókat a legfelsőbb udvartartásnak magyar állampolgárok végzik a nélkül hogy az ellen osztrák részről valaha felszólalás történt volna. Intézkedés és beavatkozás szükségét a miniszter fenntörögni nem látja.

A többség élénken megjelenezte a miniszter választ, míg az ellenzék Ugron viszonytalanság ostenatív helyesléssel tüntetett. Ugron fejtegetései a körül forgottak, hogy a civillistából fedeztetvén az udvartartás költsége, ahhoz joga van hozzászólni a képviselő háznak s a magyar udvari főméltóságok fennállván, azok functionálása államjogi követelemény. Ugron arra is utalt, hogy 1723-ban, 1741-ben s 1790-ben tényleg a magyar udvari főméltóságok szerepeltek is. Nem vette tudomásul a választ.

Báro Orczy Béla miniszter röviden reá mutatott, hogy a példák, a melyekre Ugron utalt, koronázás alkalmával követett szer-tartásokra vonatkoznak, a melyekre nézve szó sincs a zászlós urakat megillető szerep mellőzéséről.

Az ezutáni következett szavazásnál a házat az a meglepetés érte, hogy a mérsékelt ellenzék — élén gróf Apponyi Alberttel gróf Károlyi Sándorral, Szilágyi Dezsővel — a szélsőbállal szavazott s a választ tudomásul nem vette.

A szabadelvűpárt egészben tudomásul vette a választ, s a többség — 152 szó 93 ellen — 59 szavazat volt. A szavazat eredményének kihirdetése után az ülés véget ért.

nek, a ki csak nemrég szülte negyedik gyermekét; az utolsó pillantása — és most nem mosolyognak — negyven év előtt elhalt kisdudúknak, az a pillantás, a mely nem is merete már fel az ágy fölé hajló anyát. . . S mily élénken áll meg szemek előtt a kedves anygal! Némán, lesoványodva, alig képes felnyitni szempilláit . . . lélegzete alig vehető ki . . . kezeikéi görcsösen kapaszkodnak az anyáiba . . . s aztán a koporsó, melynek minden szöge mintha saját szívébe hatolt volna s még most is megsebezne . . .

Ez az egész jelenet még egyszer elvonnul a szemek előtt s könyek közt emel ajkaihoz egy kis medalliont, melybe szöke hajfűrt van foglalva.

S megemlékeznek a legutolsó szülőtről s ezzel az emlékekkel visszatér a mosoly is. Ő a család Benjaminja; ha még oly nagy is a szakállá, azért mégis csak a „kicsike“ marad.

Aztán sor kerül a rokonokra, a barátokra. — Jut-e még eszedbe Antal nagybátya? Hát Berta nagynéne?

S ezzel új zuga nyílt meg a szívöknek. Megfelelkeznek visszaemlékezéseik közt a késő óráról. Sztébjanták az egész multat, a mint szétbontjuk a száraz virágok között font koszoruját, melyet a bánat napjaiban könyeinkkel áztattunk, az öröm perceiben csókjainkkal borítottunk. . . S nagy lassan bontják szét ezt a koszorút, hogy egy könyesebb, egy mosoly se kerülje ki a figyelmöket.

Lassankint elnémul a beszélgetés, elszenderegnek s álmódnak; szerelmi gyönyör nélkül bár, végig álmódják azt az álmot, a melyet ötven évvel előbb álmódtak. A nő mosolyogva gondolt férjére s a férj ő re!

A nőgyeleti calicot bál.

— jan. 22.

Dicsőben felel meg a debr. nőgyelet magasztos hivatásának, s valósággal lelki gyönyörűséggel közöltük a debr. nőgyelet adományait kitüntető gazdag sorozatot, a melyet bizonynyal ép oly örömmel olvasott városunk minden nemes érzelmű hölgye.

Méltán fordul mindenki érdeklődéssel, szeretettel és a hála jelével a debr. nőgyelet felé, melyet nemes cselekvéséért a szegény néposztály és az árvák állásaival halmoznak el. És ha áldozatot kell hozni, Debreczen város nagylelkű közönsége mindenkor készséggel adakozik pénzt és élelmi szereket; . . . ki venné tőle rosz néven, ha — — táncolni nem mindig megyen el?

Pedig régen esett olyan intelligens szép bál Debreczenben, mint a minőt tegnap rendezett a debr. nőgyelet, melynek élén most a fáradszatlan és gazdag érdemű Veres Lászlóné urnó, mellette pedig Leeb Pálné és Berger Henrikné urnók állottak.

Egy családban megszólítottak tegnap így: —

— Csak aztán igazán írja le Kiss ur a calicot bált.

— Igazán írom le.

— Gondolja, hogy sikerülni fog?

— Oh kétségtelenül. A nők csak elmeük a magok multságára, a toilette se kerül sokba, mert calicotba lehet öltözni. — Már látom előre, hogy azt fogja írni, a mit rendszeren szokott, hogy jól sikerült. Irjon egyszer igazat, hadd tudjuk magunkat tájékozni.

Megígértém, hogy jól van, az olvasók nyugodtak lehetnek, megerőltetem magam és minden szeptémités nélkül fogom leírni a calicot bált.

Belépek a terembe, angyali édes mosolyok, meleg kézszorítások jobbra balra; kínálgatnak Kugler czukorkákkal, süteményvel, fagyalttal és mindenféle édeségekkel . . . éreztem, hogy megint a t n a k.

— Aztán szépen írjon a bálunkról.

— Kevesen vagyunk, de a közönség jól mulat, a leányok elegansul vannak öltözve, deficzióink nincsen, sőt egy kis jövedelmünk is lesz.

— De csak negyven pár tánczol, — jegyeztem meg.

— Irjon nyolcvanot.

— „Mérsékelt sikert“ fogok írni?

— Az nem elég, írjon fényes sikert.

stb. stb.

Es a kínálgatás, édesgetés újra kezdődött . . . lefegyvereztek . . . Elhatároztam, hogy a közönség számáról, jövedelemről, sikerrel nem fogok írni semmit; így nyugtattem meg a lelkiismeretemet.

Souper-eszardás.

(P. H.) Lehet, Victor Tissot találta ki ezt a nagyszerű szórakozást is. Valósággal méltó hozzá, az utóélettel szembe, a ki egyik conte hongroisában megírta a remek sorokat. „A béthiar szabadra eresztve tüzes paripáját, vágatott a sivár pusztán, és mikor utólrta a hűtelen kedvesét markolatig üté csalfa szévébe a villogó „gatyát“ Erre a szeretetre méltó számárára emlékeztet, ez a kisebbik Tissotidá, a soupeu eszardás elnevezés is, a mely (ha nem csalódom) annyit akar jelenteni, hogy az a eszardás, a melyiket a szünetnek szánt órában megevett vacsora után járnak el.

Hárítól bocsátom előre, nem a jelen farsangról szól ez a panaszos ének, hanem a négy öt esztendő előttiről az „én időmbeliről“ mint ama nagy visszaemlékezők mondani szokták. Nos ebben a korszakban volt az a szokás (most már bizonyára nem az) hogy a soupeu mi annak a Rubiconnak tekintettük, a melyen túl szabad sőt megkövetelt a neveletlenkedés. Természetes hát, hogy iparkodtunk neveletlenkedni minden érnökből, a mi talán sikerült is. Ha nem is ártott meg az az egy két hürpentés Bliquot, illet játszani az „érdekes“ berugottat, bögőnek nézni az eget és csapszék füstös gerendáinak a terem szolid aranyos fehér padozatát, tapasztott föld lett a parquet, taggyu gyertya a gáz, a Sülthus Józsi malacbandája „Rác Pál nemzeti zenekara“ jogászból betyár, orvosnövendékből csikós, athletából szegény-legény, törvényszéki aljegyzőből Bogár Imre, sőt (akkor is volt már olyan ragadós bacillus), Alice nagysámból Panna, Gizella grófnőből Erzsök. És vittünk végbe olyan duhaj, kurjongató eszardást, lobogtattunk kendőt, rugtunk pert, jártuk „a la veszekedett fene“, hogy a sürtvélyesi bucsus sincs különb.

A valóban meglepő elegáns közönséget a pénztárnál Berger Henrikné urnó fogadta; a tánczrendeket a terembe lépésnél Zádor Lajosné és Szabó Kálmánné urnók osztogatták.

A buffet a nőgyelet foglalta el, és rendezte be gazdagon. Itt Leeb Pálné Butykayné és Csiffy Katalin urnók fáradoztak, és érdemükül legyen feljegyezve, hogy nemesak nem zsaroltak, de mindent a legmérsékeltébb sőt olcsó árért árusítottak el.

A hölgyek közül számosan öltöztek calicotba, mely kék és rózsaszínű volt. A ruhák legtöbbször egyszerűen volt elkészítve; volt azonban több igen gazdag csipkedíszítéssei is.

A jelen voltak közül feljegyeztük a következőket:

Calicotban voltak még pedig rózsaszínűben Szunyogh Sándorné, Marjalaky nővérek, Tikos Imréné, Révész Gizella, Nemes Ilona, Szabó Mariska, Uray Irén, Fráter Erzsike, Sesztina Ilona, Biró Józsefné, Vesztér Istvánné, Ferenczy Elekne.

Kék színűben Fodor Józsefné, Béressy Gizella, Dienes Mariska, Hegedüs Irén, Daláry Edéné, Gondy Károlyné, Péntek Istvánné, Veres Lászlóné.

Részben egyeleti toiletteben részint pedig nem az előirt színekben: Gebauer Frigyesné, Orbán Jolan, Butykay Menyhértne, Ferenczy Aladárne, Braunsberger Nándorné, Löw Regina (N. Váradról), Edelstein Mórne (Nyiregyházi), Pusztay Sándorné, Telegdy Seréna, Pelesky Róza, Gál Terka, Kaffka Róza, Nagy Elekne, Szabó Kálmánné, Zádor Lajosné, Csiffy Kata, Tóth Eszti, Tóth Mariska.

A páholyokban és mint gardedámok: Gróf Kornizs Zsigmondné, Simonffy Imréné, Paksy Imréné, Veres Lászlóné leányával, Szarukán Sándorné, Fábán Lajosné, Engesszer Józsefné, Áron Manóné, Komlóssy Arthurne, Pusztay Lajosné, Jablonczay Kálmánné Gizella leányával, Berger Henrikné Ilka leányával, Lukács Dezsóné, Dr. Legányi Gyuláné, Sárvári Bella, Máyer Emliné, Géressy Kálmánné, Kovács B. Gyuláné, Szilágyi Károlyné, Marjalakyné, Révész Imréné, Nemes Kálmánné, Fráter Imréné, Sesztina Lajosné, Béressy Sámuelné, Hegedüs Józsefné, Telegdy Lászlóné.

A szép táncmultság hajnali 3 órakor ért véget; és ha nem is eredményezett valami nagy jövedelmet, de a jelen voltak bátran elmondhatják, hogy a nőgyelet rég rendezett ilyen minden részében finom és elegáns táncvígalmat.

Kiss Vitéz.

U. i. (Üzenet V. urnóknak.) Fogadtam tettem Nagysádnak, hogy a calicot bál referatáját ezzel a szóval kezdem: „Dicsőben.“ — A fogadást megtartottam.

(fenti)

Napi hírek

— A szabadelvű párt bálja rendkívül népesnek ígérkezik, s most is egyike lesz az a farsang legszebb multságainak. Örömmel értesülünk, hogy a függetlenségi párt több tekintélyes polgár

családja is részt vesz a bálon. — A rendező bizottság a legelőzékenyebb figyelemmel kedves meglepetéseket tart fenn a hölgyközönség számára.

— A helybeli szabó és szűrszabó egyesült ipartársulat ez évi szamárási és tisztújító közgyűlését f. hó 24-én délelőtti 8 órakor az iparos ifjusági egyesület helyiségében fogja megtartani; a megjelenésre az érdekelteket tisztelettel meghívja, Huber József társulati elnök.

— Kitiűnő vendég. Paulay Ede a nemz. színház nagyevű és érdeműs igazgatója a Ferencz József érdemkereszt tulajdonosa, szombaton városunkba érkezik hogy „Az ember tragédiája“ első előadásán jelen legyen. A kitiűnő vendég tiszteletére a színház elnöke a Bikában bankettet rendez.

— A guti vadásztársulat e hó 20-án a nagy-guti erdőben tartotta vadászattal egybekötött közgyűlést Buday József elnöklete alatt — a társulati tagok élénk részvétele mellett, mely alkalommal több igen életrevaló indítvány elfogadásával tiszteletbeli tagul Török Gábor debreczeni erdőmester egyhangulag megválasztott és az oly mélyen sajnált távozó Osterlam Armin kir. erdőfelügyelő helyére — kinek soha nem felelt érdemei jegyzőkönyvileg örökítették meg — igazgatónak megválasztott. Megemléstéreméltó, hogy a guti vadásztársulat igen sok anyagi áldozattal járul ezen pártatlan terület felvirágoztatására, s úgy a vadgazdálkodás, mint a vad óvás körül nagy buzgalmat fejt ki. Most már felépülve áll a társulat szép vadász háza a egy nagy teremmel és két tágas hálószobával; melynek felavatását a társulat május hó végé felé nagy vigalommal fogja megjeitni. Másnap 21-én a vadászat folytatva lesz, mely alkalommal Tóth Mór kir. erdő felügyelő és Zichy Ernő tag a megkezdendő fázán anyag beszerzésére 100 frtot adott — s a jövő tavaszra a fázának elbocsátása kezdetét veszi. Az őz állomás igen erős — s a gondos vadászoknak következménye a nagy szaporúság úgy annyira, hogy már a szomszéd halapi erdő is kezd velök benépesedni — hol aligha bírják kivárni az állomás felszaporodását, mitúnt azon néhány darabból mely oda átváltott már kettőt lepuskáztak.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik kis leánykám végtisztességtételénél szívünk nehéz fájdalmát jelenlétökkel megosztani szivesek voltak, fogadják fájdalomukra enyhítőleg ható becses részvéteükkért köszönetünket. Debreczen 1885. január 22. Feleségem nevében is Biró Pál.

— Fényes tombola-estély. Még mindig élénk emlékezetben él az a fényes tombola és fényes vigására nézve kitiűnően sikerült táncestély, melyet két évvel ezelőtt a helybeli kereskedő testület rendezett. Most a terv újra fel van véve s a debreczeni kereskedő testület háza a lapgyűjtő állandó bizottsága Szepessy Antal ur elnökelele alatt tartott ülése elhatározta egy nagyszerű tombolával egybekötött táncvígalmat tartását a „Bika“ vendéglő nagytermében; s ennek napját, helyesebben idejét f. évi február 28-kára tűzte ki. Ugyanezen ülésen a szakbizottságok

benne a jó kedv, nem kapálódzik, nem hányja veti kezit-lábát, hanem járja a világ leggyönyörűbb tánczát diákián, hol elandolodva, hol neki keseregve, hol szilaj szenvedelemmel; de soha a nélkül a keletre emlékeztető komoly önmegbecsülés nélkül, a mi legértékesebb legjellemzőbb vonása a mi orientális fajunknak.

Van-e egy szikra magyarság abban a boszorkány-forgatagban, a mit soupeu-eszardás neve alatt ott a cigány polca előtt cselekedett a szorosan összegubanczolódtott tömeg, vagy tán cselekszik most is? Mintha egy óriás káposztás hordóba szoritottak volna össze kétszáz taposót és azok munkáinak ott minden izmuk minden erejével, félig rothba, félig az alatt a hypnotikus kényszer alatt, a mely szűnni nem akaró táncba büvölte a középkori szent-Vitus-buczusokat.

Szinte egymást érintik a szűk helybe össztödtül testek; tánczról szó sem lehet az igazi értelemben, csak a tagok ranganak a hirtlyms szapora ütéseire, mint mikor Galvani ugratott szikrá a béka-lába Oldalt nem fejlődhetik a táncz, mert hely nincsen; terjed fölfelé: hadonász a kéz, lóbálja a keszkenőt, hajjalgódik a fej orozájának veritékével és kurjongat a torok, — mivel hogy ez „érdekes“. És Czirok Alfouz, a szalonbetyár, boldog ebben a redoubteli gözfürdőben; egy viz a teste, nincs az a Priessnitz gyöngyölet, a melyik jobban kiizzaszthatná; három távgyalogással ér föl ez a rengeteg sport, a melyben fájdalom, kénytelen-kölletlen részt vesz az az ifjú leány is, a kit az ordítózó hogy-volt-hogyok végtelen dacapajába magával sodor a kegyetlen dalia és a ki azt hiszi, hogy ez a gyötrelm a bál örömeivel jár. „Un coquin de betyár v'la!“ nevet tán mama is ott a kereveten, mert a soupeu-eszardás alatt mintha a megnehezült levegő is az

megalakított lasztok keletnek arra az idei télelőkelő he városunk érdeklődés a két év e dező bizot falragaszol azonban j z ó k nem

— M lasztmány d. e. 11 órájában ül tagok tisz Kövessy fe ügyek. De Arthur eg

— F irással üzle zások Neid tézendők.

— A melyről má r ó l a köv z y Péter elkövetett nines meg Leszkay ki felelt az időben Papháziné vés Paphá megsebesit tása szerin szélyesé v megtaláni szakácsné kétes exist nyesen élt eltékozolta kanyál tar let idején asszonyon a hivatalba Finta Emu thy Ferenc a l a t t l a idózik. Eze rényöl terv nem esett szakácsné szobába a e l. A pizs szomszedsz gyantiják, kellenjt rejt náva, onna zárva, hog nagykendő midőn a le ban eldobo zyné remül gositást ad Papháziné tagad, de vizsgálatla lálgatások refrainje a

— A nyugat sze hirlap a ké padon ülés a férfi és zóni. A l ledet. En minden ro

— A általános n élt a csit háboruk al az oka, ho mert nyug hogy ez ut látszat ut

— Nem szegényleg hol marad sem tünik Persze az délceg pal zeti fény z egyenruháj nyian miha uniformis, talan feke hosszabb, az a dall czolni m gessé ne v mánya, me taiban; au nyü prózá ban veloci onismus, Egy lépése brokát aji nélkül; ke megcsördit zóban ünfe a kardot, a mámoros gése, a m hurjával, g gyar zene. bár, de ősi ma, kócsag megcsillan Visegrád á czolók fele

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom

készítményeinek

— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

ingyen zsákkal

AB. Asztali dara nagyszemű	100 kil.	18.20
C. Szinte középszerű		17.20
0. Királyliszt		17.60
1. Lángliszt		17.20
2. Montliszt		16.60
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	100 kil.	15.80
4. " 2-od rendű		15.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		14.—
6. " szinte 2-od "		13.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső "		12.60
8. " " 2-od "		11.60
8 1/2. Barna " 1-ső "		10.20
8 3/4. " " 2-od. á 70 kgr.		9.20
9. Lábliszt " " á 70 kgr.		7.60
10. Veres liszt " " á 50 kgr.		—
11. Finom korpa zsákkal 50 "		4.80
11. " " zsák nélkül "		4.20
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.		4.20
12. " " zsák nélkül "		3.60
Simán őrlött búzaliszt zsákkal 75 kgr.		8.80
Ugyanaz " " nélkül		8.20

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban
100 kilogramm zacskóval együtt
60 krjával drágább.

Debreczen, 1885. jan. 17.
Kiseb vételeknél 60 krral drágább.

Harmincz év óta legjobb hírnévnek örvend

a németországi gyógyászati ügyletszabályok által megvizsgált és kitűnő alkalmazható sága végett a magas cs. kir. magyarországi volt helytartóság által engedélyezett

Köszvényvászor

köszvény, csusz, (idegrángatas, keresztcsont fájás), orbáncz, mindenféle kéz és láb-görcsök, különösen aranyér, dagadt tagok, ficzomodások és oldalnyílások ellen biztos eredménnyel, mint biztos és gyorsan gyógyító szer használandó

Dr. Hufeland, híres orvos gyógyászati műveiben következőleg nyilatkozott: Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány sikertelenül látszik erős gyógyszereket feltalálni; ezen bajok: a fejköszvény, és közköszvény (padogra), e gyógyszer most a fentebbi köszvény-vászor használata által feltaláltatott. Csomagokban használati utasítással együtt 1 frt 5 kr., kétszeres hatású avult bajok ellen 2 forint 10 krajczár o. é.

Dr. BURON

párisi általános sebtapasza,

bármilyen sebek, gennyedések és daganatok, fagysebek és tyukszemek ellen. — Egy tégely használati utasítással együtt 35 kr.
Kapható valódi minőségben Doc or Rotchnek Emil gyógyszerésznél.

M e g h í v á s.

A „B.Ujvárosi takarékpénztár“ évi rendes közgyűlését 1885. február 8-án d. e. 10 órakor, B.-Ujvárosban a kaszinó nagytermében tartja meg, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

T á r g y s o r o z a t:

1. Igazgatósági jelentés az 1884. év üzleti eredményéről s ennek kapcsán javaslat a nyereség felosztása iránt.
2. Felügyelő bizottsági jelentés a zárszámadás megvizsgálásáról s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 38. és 52. §-ai értelmében kilépő 2 igazgatósági és 2 felügyelő-bizottsági tag helyének választás utjáni betöltése.

B.-Ujváros, 1885. január 21-én.

Simonffy Sámuel, kir. tanácsos,
igazgatósági elnök.

Jegyzés: A zárszámadás, ugyancsak az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében megtekinthető.

Kiadó bolthelyiség.

Földesen a piacz közepegy ujjonnan épült tágas bolthelyiség a szűk. sáros raktár, pincze és padlás helyiségekkel (esetleg a bolttal összeköttetésben levő főpálinka mérési helyiség és joggal együtt) azonnal kiadó.

Értekezhetni Bogdán Gáborral Földesen, vagy Oláh Károly megyei aljegyzővel helyben.

2811.
1884.

Hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által közzétételük, miszerint az alólirt helyen és napon következő végzés hozott: a Sz. Nagy Károly, Sz. Nagy Karolina Kutasi Imréné, Sz. Nagy Emilia, Dr. Sz. Nagy Kálmán s ifj. Sz. Nagy Károly ingatlanait magában foglaló s eltévedt debreczeni 593. sz. telekjegyzőkönyvnek bemutatott tervezete elfogadtatik s annak közzététele elrendeltek.

Mihez képest értesítetnek az érdekeltek, miszerint a jelzett telekkönyv tervezetét a debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi irodájában 1885. január hó 26. napjától kezdve 1885. évi ápril hó 25-ik napjáig megtekinthetik, s az ellen az ugyanazon időben a telekkönyvi iroda igazgató által nyitva tartandó jegyzőkönyvben kifogást emelhetnek.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1884. december 29-én tartott üléséből.

Szögyény
elnök.

Szabó
aljegyző.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel

GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iver, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVÉDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYÁSZJELENTÉSEK LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.